

Sint-Hermes vereerd (15)

Logo

De Hermescultus wordt in Ronse gedragen door drie ijverige genootschappen: het Stedelijk Fiertelcomité, de aloude Gilde van Sint-Hermes en de onmisbare Draggers van de reliekschrijnen.

Voor deze laatsten was het jaar 2012 memorabel. Met alle dankbare waardering voor dragers en belders van de vroegere generaties, werd de nood gevoeld om verhelderende en bindende teksten op te stellen die de Maatschappij der Draggers van Sint-Hermes nu en in de toekomst doelvast zouden oriënteren. Na een intense voorbereidingsperiode door een denk- en werkgroep ad hoc, konden op 18 februari 2012 tijdens de Algemene Vergadering van de maatschappij zowel de Opdrachtverklaring, het Charter als het Intern Reglement na kritische bespreking goedgekeurd worden. Zelf werkten we actief mee aan het tot stand komen van deze basisteksten, bijzonder de Missie of Opdrachtverklaring. De beslissing lag echter bij het voorbereidend comité en de algemene vergadering die hun verantwoordelijkheid gedreven opnamen en tot een voortreffelijk resultaat wisten te brengen.

We doen er goed aan de Opdrachtverklaring die al in december 2011 tot stand kwam, te overwegen. We vernemen erin waarvoor onze dragers en belders staan. We citeren ze hier in extenso en voegen er het mooie, nieuwe logo bij dat in mei 2012 bekend gemaakt werd:

Missie van de Maatschappij der Draggers van Sint-Hermes

De heilige Hermes, die in Rome op een 28e augustus voor zijn christelijke overtuiging de marteldood onderging, maakt deel uit van de Ronse identiteit.

Door zijn verering (sinds de aanbreng van zijn relieken in 860) is Ronse tot een stad uitgegroeid. Zo zeer bepaalt onze Stadspatroon de eigenheid van onze gemeenschap dat Ronse de Hermesstad heet.

Het historisch en spiritueel belang van de heilige Hermes blijkt vooral tijdens de Fiertelommegang die jaarlijks op de zondag van de Drie-eenheid uitgaat. Sinds 1089 worden zijn relieken rond de stadsgrenzen ge

Sint-Hermes vereerd (16)

Via deze bijdrage bezoeken we het centrum van de Sint-Hermesverering, de Ronsese collegiaal die zijn naam draagt. Deze bondige bezoekersgids stelt ieder in staat om rustig de kerk, haar geschiedenis en patrimonium te verkennen of ook zelf bezoekende kennissen en vrienden rond te leiden. Men vertrekt vanuit de hoofdingang en gaat naar voor langs de linkse zijkapellen naar de hoger gelegen dwarsbeuk, het hoofdkoor in om vandaar via het Sint-Hermesaltaar af te dalen langs de andere zijkapellen.

In haar huidige vorm is de Sint-Hermeskerk een laatgotisch bouwwerk in Ledische zandsteen, 74 m lang, met driebeukig schip (1456-1500) en koor (1511-1526).

De imposante vierkante toren (1426), 79 m hoog, herbergt een orgel van P. Schyven (1896), een beiaard met 49 klokken (totaalgewicht 12.211 kg), bovendien 4 luidklokken (Paolaklok 2355 kg; Salvatorklok 1806 kg; Mariaklok 1250 kg; Hermes klok 981 kg). De torenspits dateert pas van 1897.

Opvallend bij het binnenkomen links is het grote Sint-Pietersbeeld, in blauwsteen uit Soignies gehouwen door Stefaan Ponette in 2001. Het herinnert eraan dat de eerste patroonheilige hier de apostel Petrus was. Links verdergaand bemerkt u vier zijkapellen van latere datum (1853) met classicistische biechtstoelen (midden 19de E.) en neogotische glasramen (1887). De tweede zijkapel is aan Sint-Pieter toegewijd. Het schilderij **◆Petrus ontvangt de sleutelmacht◆** (door Delmotte, Doornik, 1729) is afkomstig uit de voormalige Sint-Pieterskerk (ca. 1050, gesloopt in 1843) waarvan u de structuur nog kunt zien, links buiten de kerk ter hoogte van het koor. De volgende

zijkapel is aan de H. Carolus Borromeus, bisschop van Milaan (+ 1584), toegewijd. Het gerestaureerde schilderij is 18de eeuws. Ter hoogte van de vierde zijkapel bemerkt u rechts de koperen arendlezenaar (ca. 1450; de arend is van 1685 en de voet is 18de eeuws).

Via 8 trappen bereikt u het transept of de dwarsbeuk. Het hoogteverschil is begrijpelijk vermits zich hieronder de vermaarde Sint-Hermescrypte (ingewijd op 28 augustus 1089) bevindt. Rechtover het Maria-altaar staat de marmeren doopvont met koperen deksel (19de E.). Tegenover het O.L.V. altaar hangt toepasselijk het schilderij ♦De H. Dominicus ontvangt de rozenkrans♦ (door E. Dujardin, 1849). Links van het altaar hangt het schilderij ♦Maria met haar ouders in de rozentuin♦ (1700-1720) en rechts ♦Christus aan het kruis♦ (1714, afkomstig van het Zwartzustersklooster). Bij de recente restauratie werd een nis in de linkermuur vrijgemaakt als getuige van de vroegere romaanse kerk (1129). Er hangt een dankplaatje bij voor Albert Cambier die 60 jaar opzoekingswerk heeft verricht rond de crypte en onze collegiaal.

Vooraleer u het hoogkoor binnengaat vallen vier stenen barokbeelden tegen de kruisingspijlers op: de verrezen Christus, H. Jozef met Kind , O.L.V. onbevlekt ontvangen, de H. Norbertus.

In het hoogkoor kunt u aan weerszijden de koorbanken bewonderen. Net als de lambriseringen en sacristiedeuren zijn ze in Lodewijk XV-stijl, vermoedelijk van J.-B. Caulier (Doornik, 1767-69). Ze herinneren eraan dat hier een kapittel of college van kanunniken (vandaar ♦collegiaal♦) de eredienst voor Sint-Hermes verzorgde. Het kapittel werd ten gevolge van de Franse Revolutie afgeschaft in 1797 waarna de kerk in 1803 parochiekerk werd. De neogotische glasramen dateren van 1886. Het schilderij links, ♦De bekoring van Jezus♦, is van de hand van J. Sturm (1839). Het neogotisch hoogaltaar met gepolychromeerd houten retabel is van 1890.

Terugkerend begeben we ons nu links naar het imposante Sint-Hermesaltaar. De heilige Hermes is een martelaar van Griekse afkomst. Zijn relieken werden op 6 juli 860 naar Ronse overgebracht. Het uitgestalde reliekschrijn dateert van 1584 en werd in 1637 met borduurwerk bekleed. Ieder jaar wordt het op Drievuldigheidszondag over een afstand van 32 km tijdens de ♦Fiertelommegang♦ omheen de stad gedragen. Daarboven staat het ruiterbeeld van Sint-Hermes met duivel. Links van het altaar werd een neogotisch Sint-Michaëlbeeld (A. De Beule) opgesteld. Het schilderij ♦De graflegging van Christus♦ is een laat 17de eeuwse kopie van Caravaggio door Dirk van Baburen (17de E.). Boven de ingang rechts hangt ♦Het laatste avondmaal♦ (ca. 1600). Rechtover het Sint-Hermesaltaar, in een eveneens romaanse nis, is de bank bewaard waaraan agressieve geesteszieken tijdens hun beleving vastgemaakt werden. Sint-Hermes wordt immers tegen geestesziekten aangeroepen. Erboven hangt het schilderij ♦Het visioen van Sint-Augustinus♦ (18de E.).

Terug afdalend naar het kerkschip verdienen enkele merkwaardigheden nog onze aandacht. In de middenbeuk hangt het oudste stuk van de kerk, een 4 meter hoog kruisbeeld (16de E.). De preekstoel in Lodewijk XV-stijl werd vermoedelijk in 1829 overgekocht na de sloping van de St.-Pieterskerk in Doornik. Onder de voorlopige plankenvloer in het middenschip wacht de opgegraven structuur van de Karolingische kerk (midden 10de E.) op verdere ontsluiting. De laatste zijkapel links, toegewijd aan het H. Hart, voorheen Drievuldigheidskapel, herbergt achter een ijzeren rococo-afsluiting (18de E., wellicht van J. Delmotte) het mooiste Mariabeeld van de kerk, ♦Moeder van de Vrede♦, ingehuldigd in het christelijk jubeljaar 2000. Ten slotte bemerkt men bij het buitengaan, links tegen de wand, een keramiek van Paul De Bruyne (2002) ter nagedachtenis van de 200ste verjaardag van de geboorte van St. M. Glorieux, onderpastoor van deze parochie en sociaal ontvoogder, met het onderschrift:

◆Evangelizare pauperibus◆ naar de programmawoorden van Christus: ◆Om aan armen de Goede Boodschap te brengen◆.

Tot fiere tevredenheid werden het koor en het transept lichtend gerestaureerd. Ook werd een aantal schilderijen gereinigd of gerestaureerd. De inhuldiging van het gerestaureerd kerkgedeelte door aartsbisschop A.-J. L◆onard vond plaats op 29 augustus 2010, als hoogtepunt van de jubileumvieringen rond 1150 jaar aanwezigheid van de relieken van Sint-Hermes. We blijven alle instanties, bijzonder de Kerkfabriek van St.-Hermes, dankbaar voor hun gedreven inzet. We hopen van harte dat de restauraties van het kerkschip, de zijkapellen en de resterende schilderijen een even geslaagd vervolg krijgen zodat de Sint-Hermescollegiaal ten volle het hart mag zijn van onze Ronsese gemeenschap.

M. T◆Joen

Sint-Hermes vereerd (17)

De plechtige afsluiting van de grote Ommegang op Drievuldigheidszondag is voor velen het ontroerend hoogtepunt geworden van de hele Sint-Hermesdag. We hebben de deelname en de waardering voor dit slotmoment inderdaad zien groeien. Na een lange tocht die uitmondt in de historische processie, wordt het reliekschrijn van onze Patroon in zijn ◆thuiskerk◆ binnengedragen waarna het Te Deum wordt aangeheven als lof- en danklied voor het welslagen van de eeuwenjonge ommegang, als dank ook voor Gods bijstand met zijn heiligen op onze levenstocht. Na het bidden van ◆◆n van de Sint-Hermesgebeden die wij schreven en die als gebedskaart uitgegeven werden, past steeds een woord van oververdiende dank met een zegenwens aan alle deelnemers, niet in het minst de Draggers. Ten slotte worden de devotierelieken door vrijwel alle aanwezigen ingetogen vereerd.

Intussen kregen we ook het slotgebed in handen dat voorheen gebruikt werd. Het verdient in onze historische documentering van de Sint-Hermescultus opgenomen te worden. Inhoudelijk wordt vooral op de psychische genezing en instandhouding gesteund. We herkennen er ook het aloude openingsgebed van de Sint-Hermesmis in.

Dit afsluitingsgebed van de Fiertel werd minstens nog tijdens de ambtsperiode van Deken Jozef van Melckebeke gebeden. Geboren in Elst op 23 maart 1911 overleed hij in Ronse op 20 september 1989. Priester gewijd in Gent op 4 april 1937 was hij deken van Ronse van 10 augustus 1964 tot 24 augustus 1986. Hij werd opgevolgd door Deken Flor Brondeel die nadien, op 19 december 1997, deken van Gent werd. Onze voorganger kon ons bevestigen dat hij dit slotgebed enkel aanhield na zijn eerste Fiertelomwegang (1987), maar dat hij nadien gebruik maakte van een eigen, herwerkte versie. Ter bewaring publiceren we hier nu de vroegere versie.

GEBED OVER DE PERSONEN DIE HUN TOEVLUCHT ZOEKEN BIJ SINT-HERMES

+

Heer, verhoor mijn gebed.
En mijn roepen kome tot U.
De Heer zal bij U zijn.
De Heer zal U bewaren.

Bidden wij:

Heer onze God,

verblijd Uw dienaars door gezondheid naar ziel en lichaam.

Verlos ons door de voorspraak van de heilige en glorievolle Maagd Maria, van de aardse droefheid en laat ons de eeuwige vreugde genieten.

Heer,

Gij hebt Uw martelaar Hermes

door de deugd van standvastigheid gesterkt in het lijden,

verleen ons naar zijn voorbeeld uit liefde tot U

de gunsten van deze wereld te verachten en haar vervolgingen niet vrezen.

Heer,

Mogen wij bescherming ondervinden om de viering van Uw heilige martelaren en bisschoppen Cornelius en Cyprianus.

Mogen hun gebeden ons bij U aanbevelen.

Almachtige eeuwige God,

door de gave van het ware geloof,

belijden we de Heilige Drievuldigheid,

erkennen haar eeuwige heerlijkheid,

aanbidden haar macht, liefde en eenheid.

Mogen wij om dit vast geloof,

altijd van alle onheil bevrijd blijven.

Moge de gelukzalige Maria, de moeder van God,

de Tempel van de Heer, het Heiligdom van de H. Geest,

alle heilige Engelen en Aartsengelen,

de Machten en de Krachten uit de hemelse legerscharen,

de Troonengelen, de Cherubs en de Serafijnen,

alle heilige Patriarchen en Profeten,

de Apostelen, de Martelaren, de Belijders, de Leraren en Maagden,

alle uitverkorenen van God, samen met onze verheerlijkte

Patroonheilige Sint-Hermes,

bij de Heer ten beste spreken voor de gekwelden,

opdat zij ten volle bevrijd worden en bewaard blijven

tegen alle boze geesten,

voor elke kwelling naar ziel en lichaam,

opdat ze behouden blijven voor elke verdwazing der zinnen,

voor de schrik van de duivel.

Mogen zij een goede gezondheid bewaren naar ziel en lichaam,

door Hem die levenden en doden zal oordelen

en de wereld door het vuur.

Moge Jezus, de Zoon van Maria,

het heil en de Heer van de wereld,

U allen genadig en ter wille zijn.

Moge Hij U volledig bevrijden en behoeden

van alle onzuivere geesten, voor elke kwelling

naar ziel en lichaam.

Moge Hij U verlossen van de zinsverbijstering

en de schrik voor de duivel

en moge Hij U bewaren in goede gezondheid

naar ziel en lichaam.

In de naam van de Vader + de Zoon + en de Heilige Geest +

Amen.

(vervolgt)

M. T. Joen